

Třebíč

Kraj: Vysočina

Správní obvod: Třebíč

Nadmořská výška: 450 m n. m.

Počet obyvatel: 33 579

Adresa URL: www.trebic.cz

Okres: Třebíč

GPS souřadnice: 49.214787N, 15.879552E

První pís. zmínka: 1277 (747 let)

PSČ: 674 01

Okolí a příroda Třebíče

Centrum města leží v údolí řeky Jihlavy hlubokém 60 m. Zbytek města se pak rozkládá po návrších, která jsou místy rozdělena údolími potoků, ty stékají do řeky. Krajina severně od města je rovinná s typickými remízky a velkými balvany, doplněná soustavami rybníků. Jižní krajina je opačného charakteru nabízející mnohem větší možnosti využití půdy. Asi 3 km na jihu se od města zvedá sopečný masiv, který je součástí Stařečské a Jevišovické pahorkatiny, táhnoucí se od jihovýchodu až na západ. Výraznou dominantou okolí je Klučovská hora s televizním vysílačem pro Třebíč a okolí, která je součástí Jevišovické pahorkatiny. V jejím sousedství se nachází pahorek Hošťanka s přírodní rezervací. Významnými od města již vzdálenějšími vrcholy masivu jsou Pekelný kopec, který je oblíbeným turistickým cílem a Zadní hora, na které se též nachází radiotelevizní vysílač.

Poblíž Třebíče se nachází velice zachovalá příroda. Pouze na jihu je původní vegetace rozrušena velkými poli, které vznikly v 50. letech. Díky výskytu mnoha vzácných druhů rostlin a živočichů vzniklo v okolí Třebíče několik přírodních parků, přírodních památek a přírodních rezervací:–

Hošťanka,– PP Ptáčovský kopeček,– PP Kobylínek,– PP Klučovský kopec,– PP Habří.

V okolí Třebíče se také nachází 100 památných stromů.

Poblíž města se také nachází více společností a míst, které na rozdíl od chráněných oblastí znečišťují životní prostředí; velkou ekologickou zátěží je např. blízká skládka Pozďátky.

Z geologického hlediska Třebíč leží na Třebíčské plošině, někdy také nazývané

Třebíčský trojúhelník. Celá tato plošina se skládá ze syenitové žuly, která má velice malý obsah křemene, a je tudíž velice tmavá. Další podstatnou vlastností třebíčského žulosyenitu je jeho radioaktivita; ta mimo jiné způsobila zčernání křemene - hrádeckého morionu. Podloží, na kterém Třebíč leží, způsobuje také - zvláště v její severní části - uvolňování radonu, což byla a je překážka při rozšiřování města směrem na sever. Jiný název plošiny, na které město leží je třebíčský masiv, tento je znám především nálezy ametystů a záhněd u Hostákova a Bochovic.

Borovina zase proslula svými pestrobarevnými opály a nerosty v krystalickém vápenci; tamní lokalita však již zanikla. Zajímavé nerosty se v Třebíči nacházejí již jen příležitostně, zejména při stavebních pracích a při výkopech.

Při výkopech na Karlově náměstí, jímž kdysi pravděpodobně protékala řeka, se lze setkat s valounky křišťálu a záhnědy. Mimo ně však i s vivianitem, jehož vznik v naší lokalitě souvisí s hromaděním organických látek ve středověkých stokách. Na Stařečce byl při výstavbě autobusového nádraží nalezen allanit. Výskyt vzácného nerostu prioritu je doložen z Týna.

Na žulosyenitovém Hrádku se lze setkat s bílou horninou aplitem. Dále lze připomenout i turmalín, a to i v

podobě tzv. turmalínových sluncí: křementurmalínové srůsty lemované bílým bezslídným aplitem a v tmavším biotitovém aplitu.

Třebíč je též známá svým velkým nalezištěm vltavínů ležícím na jihu města ve čtvrti

Horka-Domky poblíž polikliniky na ulici Vltavínská, která je podle vltavínů nazvána. Krásné nerosty byly nalezeny též u tzv. Kostelíčka: černý turmalín, hnědá záhněda, šedozelený chlorit a zrna a osmistěnové krystaly fialového a zeleného fluoritu nebo zrna fialově červeného granátu - almandinu. Bílý křemen býval hojný na Jejkově a na starém hřbitově v Domcích.

Na východě města se dříve také těžila cihlářská hlína.

